

11.04.2023

Asia/8

§ 70

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunnan lausunto kaupunginvaltuustolle valtuutettu Ajak Majokin ym. valtuustoaloitteesta nuorten ongelmien ja väkivaltaisuuksien eskaloitumisen ennaltaehkäisystä

HEL 2022-014569 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta jätti asian yksimielisesti pöydälle jäsen Meri Valkaman ehdotuksesta.

Esittelijä

vs. sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan toimialajohtaja
Leena Turpeinen

Lisätiedot

Saila Nummikoski, lastensuojelun johtaja, puhelin: 310 43439
saila.nummikoski(a)hel.fi
Sari Karisto, vs. nuorten palvelujen ja aikuissosiaalityön johtaja, puhelin: 310 23178
sari.karisto(a)hel.fi
Marja-Riitta Kilponen, toiminnansuunnittelija, lastensuojelu, puhelin: 310 43777
marja-riitta.kilponen(a)hel.fi
Mika Porvari, toiminnansuunnittelija, nuorten palvelut ja aikuissosiaalityö, puhelin: 310 22410
mika.porvari(a)hel.fi

Liitteet

1 HEL 2022-014569 Nuorten ongelmien ennaltaehkäisy

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta antaa kaupunginhallitukselle valtuutettu Ajak Majokin ja 24 muun valtuutetun nuorten ongelmien ja väkivaltaisuuksien eskaloitumisen ennaltaehkäisyä koskevasta valtuustoaloitteesta seuraavan lausunnon:

"Aloitteessa esitetään, että Helsinki kehittää Nuoren läheltä -mallia keinoon ehkäistä ja puuttua oireilevien nuorten tekemiin rikoksiin ja väkivaltaisuuksiin.

Aloitteessa esitetään, että kehittämällä Nuoren läheltä -mallia Helsinki pyrkii hyödyntämään monikulttuurisissa yhteisöissä jo olemassa olevaa osaamista oireilevien nuorten hyvinvoinnin edistämiseksi. Mallissa pal-kataan nuorten ja nuorten huoltajien välillä olevan sukupolven aikuisia toimimaan sillanrakentajina oireilevan nuoren, huoltajien sekä sosiaali- ja viranomaistyöntekijöiden välillä.

Aloitteessa katsotaan, että rangaistusten kiristäminen ja rikosoikeudellisen vastuukärajan laskeminen eivät tuota toivottua tulosta. Asiantuntijat ovat painottaneet pehmeiden keinojen vaikuttavuutta alle 15-vuotiaiden nuorten kohdalla. Pehmeitä keinoja ovat muun muassa nuoren tukemista jo varhaisessa vaiheessa, kodin ja yhteisön avulla, sosiaalityön välineillä.

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta toteaa, että aloitteessa on nostettu esille tärkeä tarve kehittää uudenlaisia keinoja nuorten ongelmien ja väkivaltaisuuksien eskaloitumiseen. Aloitteessa mainitulle kohderyhmälle ollaan kehittämässä uusia tukitoimia sekä sosiaali- ja terveys-toimessa että järjestökentässä. Käynnistymässä olevissa hankkeissa on huomioitu aloitteessa mainitut tärkeät periaatteet.

Kestävän kasvun hanke maahanmuuttajanuorille

Sosiaali- ja terveystoimi käynnistää sosiaali- ja terveysministeriöltä saamallaan Kestävän kasvun-hankkeen noin 1,4 miljoonan euron rahoituksella vuonna 2023–2025 hankkeen, jonka kohderyhmänä ovat lastensuojelun asiakkaana olevat maahanmuuttajataustaiset alaikäiset nuoret ja heidän perheensä Itä- ja Pohjois-Helsingin alueilla. Asiakkaaksi ohjataan alaikäisiä nuoria, joiden tilanteesta on jo vakavaa lastensuojelullista huolta. Kohderyhmän nuorilla on haasteita esimerkiksi päihteiden, mielenterveyden ja koulunkäynnin kanssa, eivätkä heidän vanhempansa ja läheisverkosto kykene tukemaan nuorta tilanteen vaativalla tavalla johtuen vanhempien omaan toimintakykyyn liittyvistä haasteista, kuten palvelujärjestelmän ja kielen heikosta ymmärtämisestä ja sosiaali- ja terveystoimien liittyvistä ennakkoluuloista ja stig-masta.

Kehitettävä toimintamalli on monialainen ja moniammatillinen, jotta perheet voisivat saada samalta tiimiltä apua räätälöidysti ja kokonaisvaltaisesti ja näin voitaisiin varmistaa, että koko perhe saa avun tilanteeseen. Nuorille ja perheille tarjotaan heidän tarpeisiinsa räätälöityä monialaista ja perheen toimintaympäristöihin jalkautuvaa tukea muun muassa lastensuojelun, aikuissosiaalityön, nuorisoseuran työntekijöiden ja kokemusasiantuntijoiden yhteistyönä. Tukea tarjotaan nuoren sekä vanhemman omiin sekä perheen yhteisen vuorovaikutuksen haasteisiin. Hankkeessa pyritään löytämään uusia, vaikuttavia työme-

netelmiä maahanmuuttajataustaisten nuorten ja perheiden auttamiseen ja sijaishuollon tarpeen ehkäisyyn sekä lisäämään työntekijöiden kulttuurisensitiivistä ymmärrystä ja osaamista, jotta näiden perheiden tarpeisiin osattaisiin vastata paremmin.

Tavoitteena on palkata hankkeeseen monikielisiä työntekijöitä, jotta vanhempien kanssa olisi mahdollista työskennellä heidän omalla kotikielellään ja näin auttaa luottamuksellisen työskentelysuhteen rakentumisessa.

Järjestöyhteistyö

Lastensuojelu tekee tiivistä yhteistyötä myös ennaltaehkäisevää työtä tekevien järjestötoimijoiden kanssa.

Aloitteessa mainittuja periaatteita toteuttava järjestökentän hanke on Sawian, joka on Suomen Pakolaisavun ja Aseman Lapset ry:n yhteishanke. Hankkeen tavoitteena on katkaista ulkomaalaistaustaisten lasten ja nuorten väkivalta- ja rikoskierteitä sekä jengiytymistä ja radikaloitumista tukemalla heitä ennaltaehkäisevän, monikielisen jalkautuvan nuorisotyön keinoin. Hankkeessa pyritään myös vahvistamaan perheiden, koulujen ja lähiyhteisöjen kasvatustyötä ja lisäämään ammattilaisten osaamista aiheista. Jalkautuvan nuorisotyön lisäksi hankkeessa järjestetään muun muassa kotikäyntejä perheiden tukemiseksi sekä koulutuksia ammattilaisille. Hanketta rahoittaa EU:n sisäisen turvallisuuden rahasto (ISF) vuosille 2023–2025. Lastensuojelu ja Sawian-hanke ovat suunnitelleet tekevänsä yhteistyötä muun muassa asiakkaiden ohjauksessa ehkäisevään työhön ja työmenetelmien kehittämisessä.

Nuorten palvelut ja aikuissosiaalityö kannattavat nuoren läheltä -mallia ensisijaisesti järjestöavustuksin rahoitettavana toimintana. Erilaisilla järjestöillä ja niiden vapaaehtoisilla, esimerkiksi liikuntaseuroissa, on suomalaisessa yhteiskunnassa merkittävä rooli lasten ja nuorten mielekkään toiminnan toteuttamisessa. Järjestöt toimivat usein osana perheiden, asuinalueiden ja yhteisöjen arkea, ja ne tavoittavat todennäköisesti lapsia, nuoria sekä heidän vanhempiaan matalammalla kynnyksellä kuin viranomaiset. Erilaisissa järjestöissä voisi miettiä, miten esimerkiksi ulkomaalaistaustaisia saataisiin enemmän vapaaehtoisiksi niiden toimintaan ja toimimaan tasavertaisina toimijoina suomalaistaustaisten kanssa. Heidän kauttaan voi olla mahdollista tavoittaa myös lapsia ja nuoria, jotka eivät muuten uskaltaisi tulla mukaan järjestöjen järjestämään toimintaan. Muutosagenteiksi voisi puolestaan rekrytoida sellaisia nuoria aikuisia, jotka ovat asuneet lapsuutensa ja nuoruutensa Suomessa.

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta toteaa, että Helsingissä on käynnistymässä vuonna 2023 uusia hankkeita sekä sosiaali- ja terveys-

11.04.2023

Asia/8

toimen että järjestötoimijoiden tuottamina. Näissä hankkeissa pilotoidaan uusia keinoja ennaltaehkäistä ja puuttua erityisesti alaikäisten nuorten ongelmien ja väkivaltaisuuksien eskaloitumiseen.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Panostamalla siihen, että maahanmuuttajataustaiset nuoret ja perheet ja heidän tarpeensa tulevat tunnistetuksi ja vastatuksi entistä paremmin lapsiperheiden palveluissa, voimme lisätä perheiden hyvinvointia, ennaltaehkäistä nuorisorikollisuutta ja vaikuttaa niiden nuorten tilanteeseen, jotka ovat jo ajautumassa rikollisuuden pariin. Tukemalla perheitä moniammatillisesti heidän omalla kielellään heidän omiin toimintaympäristöihinsä jalkautuen tehdään palveluista yhdenvertaisempia ja saavutettavampia kaikille. Auttamalla vanhempia heidän omissa vaikeuksissaan ja antamalla heille psykoedukaatiota nuoren oireilusta, lisätään vanhempien voimavaroja ja mahdollisuuksia auttaa nuorta. Antamalla nuorille ja perheille kokemuksen kuulluksi tulemisesta, lisätään heidän luottamustaan ja osallisuuttaan ympäröivään yhteiskuntaan. Lisäämällä perheiden kanssa työskentelevien ammattilaisten kulttuurisensitiivistä ja antirasistista osaamista toiminnan vaikuttavuus kohdistuu myös laajemmalle."

Esittelijän perustelut

Kaupunginkanslia on pyytänyt sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunnan lausuntoa kaupunginhallitukselle Ajak Majokin ja 24 muun valtuutetun valtuustoaloitteesta koskien nuorten ongelmien ja väkivaltaisuuksien eskaloitumisen ennaltaehkäisyä.

Lausuntoa on pyydetty 28.4.2023 mennessä. Aloitteeseen on pyydetty myös kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan lausunto.

Esittelijä

vs. sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan toimialajohtaja
Leena Turpeinen

Lisätiedot

Saila Nummikoski, lastensuojelun johtaja, puhelin: 310 43439
saila.nummikoski(a)hel.fi

Sari Karisto, vs. nuorten palvelujen ja aikuissosiaalityön johtaja, puhelin: 310 23178
sari.karisto(a)hel.fi

Marja-Riitta Kilponen, toiminnansuunnittelija, lastensuojelu, puhelin: 310 43777
marja-riitta.kilponen(a)hel.fi

Mika Porvari, toiminnansuunnittelija, nuorten palvelut ja aikuissosiaalityö, puhelin: 310 22410

mika.porvari(a)hel.fi

Liitteet

1 HEL 2022-014569 Nuorten ongelmien ennaltaehkäisy

11.04.2023

Asia/8

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta 28.02.2023 § 33